

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ЕКОНОМІКА МАЛОГО БІЗНЕСУ

підготовки бакалавра

Луцьк – 2026

Силабус освітнього компонента «ЕКОНОМІКА МАЛОГО БІЗНЕСУ » підготовки бакалавра (першого рівня освіти)

Розробник: Самойленко Б.В. старший викладач кафедри економіки і торгівлі, кандидат економічних наук

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми:
Аналітична економіка

Алла СУР'ЯК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки і торгівлі
протокол №6 від 12.01.2026 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	05 Соціальні та поведінкові науки 051 Економіка Аналітична економіка Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Вибірковий
Кількість годин / кредитів 150/5		Рік навчання – 3
ІНДЗ: немає		Семестр – 5
Мова навчання		Лекції – 10 год.
		Практичні – 20 год.
		Самостійна робота – 110 год.
		Консультації – 10 год.
	Форма контролю: залік	
	Українська	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові – Самойленко Богдан Віталійович
Науковий ступінь – кандидат економічних наук
Посада – старший викладач кафедри економіки і торгівлі
Контактні дані: 737202019 samoilenko.bohdan@vnu.edu.ua
Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Силабус вибіркового освітнього компонента «Економіка малого бізнесу» складено з урахування можливостей формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти першого рівня освіти бакалавр. Освітній компонент «Економіка малого бізнесу» забезпечує формування у фахівців комплексу професійних знань щодо особливостей господарювання малих підприємств різних сфер економіки. Оволодіння методами розрахунку економічних показників для визначення ефективності діяльності підприємств малого бізнесу є невід'ємним елементом підготовки висококваліфікованих фахівців у галузі управління та адміністрування.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета - формування у майбутніх фахівців сукупність знань та навичок використання наукового інструментарію теорії та практики господарювання, конкретних форм і методів управління, принципів формування й використання виробничого потенціалу; взаємодії всіх видів ресурсів, організацій та ефективності виробничо-комерційної діяльності підприємств малого бізнесу в умовах сучасного ринкового господарювання.

Завдання освітнього компонента - вивчення видів і організаційно-правових форм підприємницької діяльності у сфері малого бізнесу; визначення поняття та організаційно-правових особливостей функціонування підприємства малого бізнесу; ознайомлення із процесом започаткування нового підприємства малого бізнесу та його реструктуризацією; вивчення господарських процесів, що відбуваються у виробничо-комерційних системах підприємств малого бізнесу; закріплення комплексу економічних знань і засвоєння досягнень теорії та практики управління підприємствами малого бізнесу; опанування основних методів розрахунку ефективності використання ресурсів підприємства малого бізнесу; розкриття шляхів формування конкурентоспроможності підприємства малого бізнесу; опанування сучасних методів управління підприємством малого бізнесу та дослідження середовища його функціонування.

3. Soft skills.

Розвиток soft skills допоможе здобувачам освіти ефективно застосовувати свої знання в майбутній професійній діяльності. Під час опанування цього освітнього компонента у здобувачів освіти формуються такі soft skills: критичне та аналітичне мислення, системне й абстрактне мислення, здатність до навчання впродовж життя, проблемно-орієнтоване прийняття рішень в умовах невизначеності, дослідницькі навички, міждисциплінарна взаємодія, адаптивність та професійна відповідальність.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
<i>Змістовий модуль 1. Місце малого бізнесу в економіці країни</i>						
Тема 1. Сутнісна характеристика та принципи функціонування малого бізнесу	10	1	1	8	-	О (2), ДС(2), ДБ (1) РМГ(1) / 6
Тема 2. Місце малого бізнесу в економіці країни	12		1	10	1	О (2), ДС(2), ДБ (2) РМГ(2) / 8
Тема 3. Державна підтримка та регулювання сучасної підприємницької діяльності	14	1	2	10	1	О (2), ДС(2), ДБ (2) РМГ(2) / 8
Тема 4. Інструменти та механізми регулювання малого бізнесу.	13		2	10	1	О (2), ДС(2), ДБ (2) РМГ(2) / 8
Разом за модулем 1	49	2	6	38	3	30
<i>Змістовий модуль 2. Економічні механізми стимулювання малого бізнесу</i>						
Тема 5. Фінансово-кредитна база функціонування і розвитку малих підприємств в Україні	14	1	2	10	1	О (2), С(2), ДБ (1) РМГ(1) / 6
Тема 6. Податкова політика держави та її вплив на активізацію малого бізнесу	13	1	2	10	-	О (2), ДС(2), ДБ (2) РМГ(2) / 8
Тема 7. Економічні механізми стимулювання малого бізнесу та особливості їх використання.	14	1	2	10	1	О (2), ДС(2), ДБ (2) РМГ(2) / 8
Тема 8. Інформаційне забезпечення функціонування малого бізнесу.	14	1	2	10	1	О (2), ДС(2), ДБ (2) РМГ(2) / 8
Разом за модулем 2	55	4	8	40	3	30
<i>Змістовий модуль 3. Шляхи розвитку економіки малого бізнесу в сучасних умовах</i>						
Тема 9. Економіка торговельного підприємства.	11	1	1	8	1	О (2), ДС(2), ДБ (1) РМГ(1) / 6
Тема 10. Економіка підприємств громадського харчування	11	1	1	8	1	О (1), ДС(1), ДБ (1) РМГ(1) / 4
Тема 11. Економіка підприємств побутового обслуговування	12	1	2	8	1	О (2), ДС(2), ДБ (1) РМГ(1) / 6
Тема 12. Шляхи та перспективи розвитку економіки малого бізнесу в сучасних умовах господарювання.	12	1	2	8	1	О (1), ДС(1), ДБ (1) РМГ(1) / 4
Разом за модулем 3	46	4	6	32	4	20
Підсумкова контрольна робота						ПКР / 20 балів
Всього годин / Балів	150	10	20	110	10	100

Методи контролю *: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, П – презентація роботи; Р – реферат, О – опитування, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачами освіти самостійно під методичним керівництвом викладача.

До завдань самостійної роботи, які запропоновані здобувачам освіти, віднесено:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з рекомендованою літературою.
3. Підготовка до практичних занять, роботи в малих групах, тестування.
4. Контрольна перевірка знань за запитаннями для самоконтролю.

IV. Політика оцінювання

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/qbxvmw>).

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів: здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26.06.2025 р. (<https://surl.li/cc/fgmabz>).

Семестровий залік виставляється здобувачам освіти на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру за 100-бальною шкалою. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються.

Перездача підсумкового контролю освітнього компонента проводиться у вигляді письмової

відповіді на одне теоретичне питання (30 балів) та розв'язку двох ситуаційних вправ – по 35 балів кожне). Максимальна оцінка за залік – 100 балів.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Перелік питань на залік

1. Підприємництво як економічна категорія. Малий бізнес і підприємництво.
2. Ознаки підприємництва. Сфери та функції підприємницької діяльності.
3. Правовий статус суб'єктів малого бізнесу. Державні гарантії розвитку підприємницької діяльності.
4. Соціально-економічна роль малого бізнесу. Переваги і недоліки малих підприємств.
5. Міжнародні та вітчизняні критерії визначення малих підприємств.
6. Динаміка, масштаби і структура розвитку малого бізнесу в Україні.
7. Українська специфіка розвитку малого бізнесу. Проблеми малих підприємств і шляхи їх розв'язання.
8. Організація і правова база державної підтримки малого бізнесу в Україні.
9. Напрямки та засоби державної підтримки малого бізнесу.
10. Недержавна підтримка малого бізнесу. Сервісна (навчальноконсультативна) підтримка малого бізнесу.
11. Міжнародне співробітництво в сфері підтримки малого бізнесу.
12. Шляхи утворення малих підприємств і їх характеристика.
13. Підприємницька ідея та методи її пошуку.
14. Бізнес-план, як інструмент реалізації підприємницької ідеї та управління малим підприємством.
15. Основні організаційно-правові форми малого бізнесу, їх характеристика та вибір.
16. Суб'єкт підприємницької діяльності – фізична особа.
17. Порядок реєстрації суб'єктів малого бізнесу – фізичних осіб.
18. Порядок реєстрації суб'єктів малого бізнесу – юридичних осіб.
19. Дозвільна система в малому бізнесі. Ліцензування діяльності малих підприємств.
20. Франчайзинг і його форми. Переваги та недоліки франчайзингу в системі малого бізнесу.
21. Інфраструктурне забезпечення малого та його інституту.
22. Банки і їх роль в розвитку малого бізнесу. Види банківських послуг для малих підприємств.
23. Біржове обслуговування малих підприємств.
24. Митна система та режими експортно-імпортних операцій.
25. Арбітражне обслуговування малих підприємств.
26. Податкова система і її побудова в Україні. Режими оподаткування суб'єктів малого підприємництва.
27. Характеристика податків, які сплачуються суб'єктами малого бізнесу, що перебувають на загальній системі оподаткування.
28. Спрощена система оподаткування та основні елементи її побудови. Види податків, які заміщаються єдиним податком.
29. Єдиний податок і особливості його застосування для різних категорій платників податку.
30. Оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності – фізичних осіб в рамках загальної системи оподаткування.
31. Організація управління малим підприємством.
32. Управлінські функції менеджменту малого підприємства та їх зміст. Менеджер як фактор виробництва та управління бізнесом.
33. Специфіка управління персоналом в малому бізнесі.
34. Організація оплати праці на малих підприємствах.
35. Підприємницька культура та етикет.

Шкала оцінювання

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у вигляді заліку здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у лінгвістичну оцінку.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання результатів навчання:

60-100 балів (зараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені силабусом, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

1-59 балів (незараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Бізнес-планування та управління проектами: навчальний посібник / П. Г. Ільчук, Р. В. Фещур, А. І. Якимів та ін. ; за ред. П. Г. Ільчука Львів : Новий Світ 2000 216 с.:
2. Вороніна Л. Малий бізнес та підприємництво. К. 2020. 310 с.
3. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред.. Ковальської Л.Л. Київ : «Кондор», 2020. 700 с.
4. Ілляшенко С.М., Біловодська О.А. Управління інноваційним розвитком промислових підприємств. Суми 2020. 281 с.
5. Економіка підприємства: Підручник. За ред. С.Ф. Покропівного. К. 2021. 528 с.
6. Кривов'язюк І.В. Антикризове управління підприємством : навч. посіб. 3-тє вид., доп. і переробл. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 396 с.
7. Кривов'язюк І.В. Економічна діагностика : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 456 с.
10. Мойсеєнко І., Ревак І., Миськів Г., Чапляк Н. Інвестиційний аналіз : навч. посіб. Львів 2021. 276 с.

Інтернет-і ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <http://rada.gov.ua/>
2. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгіві <http://www.me.gov.ua/>
4. Господарський Кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР) у редакції Закону України від 16.01.2003 № 436-IV, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>